

Asia: VN/21868/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alueellisen opintolainahyvityksen kokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset esityksen tavoitteista ja vaikutuksista

Lapin liitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Lapin liitto näkee, että esitys alueellisen opintolainahyvityksen kokeilusta on erittäin tarpeellinen. Esityksen tavoitteeksi asetettu harvaan asuttujen alueiden työvoiman saatavuuden ja elinvoimaisuuden kehittymisen edistäminen saa kiitosta Lapin liitolta.

Lapissa on pulaa osaavasta työvoimasta ja tulevaisuudessa tilanne tulee entisestään vaikeutumaan. Osaajapula on vakava uhka Lapin elinkeinoelämän kilpailukyvyille, minkä lisäksi myös julkisella sektorilla työvoimapula tulee syvenemään entisestään seuraavan kymmenen vuoden aikana muun muassa vanhuuseläköitymisten suurten määrän vuoksi.

Lapin liitto on edunvalvontasuunnitelmassaan nostanut yhdeksi keskeiseksi osa-alueeksi osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisen ja pyrkimisen pilottialueeksi työvoiman riittävyttä turvaavien aluekehitystoimenpiteiden kokeiluissa muun muassa opintolainan takaisinmaksuun liittyen.

Esitysluonnoksen nykytilan arvioinnissa todetaan, että vuonna 2019 harvaan asutun maaseudun kunnista Lapin kuntien, elinvoima oli kehittymässä parhaiten, mutta niissä korkeasti koulutettujen osuus työllisistä oli huomattavasti koko maan keskiarvoa alhaisempi.

Kokeilun tavoitteena on saada tietoa siitä, onko alueellisella opintolainahyvityksellä mahdollista vaikuttaa työvoiman liikkuvuuteen ja saatavuuteen harvaan asutuilla alueilla, joissa on haasteita erityisesti korkeakoulutetun työvoiman saatavuudessa.

Edellä mainittujen näkökulmien perusteella esitystä alueellisesta opintolainahyvityksen kokeilusta tulisi Lapin liiton mielestä laajentaa koskemaan kaikkia Lapin maakunnan kuntia.

2. Lausunnonantajan näkemykset lakiehdotuksista ja säännöskohtaisista perusteluista

Lakiehdotukset ja säännöskohtaiset perustelut on laadittu asianmukaisesti.

Alueellisen opintolainahyvityksen kokeilua koskevan lakiehdotuksen 7 §:n osalta kokeilualuetta tulisi laajentaa koskemaan kaikkia Lapin maakunnan kuntia.

Kokeilun lyhytkestoisuuden vuoksi vaikutukset ja kokemukset alueellisen opintolainahyvityksen toimivuudesta voivat jäädä valitettavan vähäisiksi, joten kokeilun ajallisen keston pidentäminen voisi olla perusteltua.

Tuloverolain 92 §:n väliaikainen muuttaminen on perusteltua.

3. Lausunnonantajan yleiskommentit esityksestä

Lapin liitto toteaa yhteenvetonaan, että kokeilu tulisi sen näkemyksen mukaan laajentaa koskemaan kaikkia Lapin maakunnan kuntia.

Keskeisintä on kuitenkin selvittää, onko alueellisella opintolainahyvityksellä mahdollista vaikuttaa työvoiman liikkuvuuteen ja saatavuuteen harvaan asutuilla alueilla ja tukea näillä toimenpiteillä alueiden elinvoimaisuutta.

Riipi Mika
Lapin liitto

Knutars Heli
Lapin liitto